WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

dla
Publicznej szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej
w Bystrzycy Starej

Podstawa opracowania:

art. 26a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 73) — obowiązującym od 1 września 2026 r.

Opracował szkolny doradca zawodowy: Agnieszka Hałabis – Ożga

Zaopiniowano przez Radę Pedagogiczną w dniu 30 września 2026 r.

Spis treści

1. **Podstawy prawne.**
   1.1. Akty prawa powszechnie obowiązującego.
   1.2. Najważniejsze zapisy dotyczące doradztwa zawodowego.
2. **Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego**.
   2.1. Cel główny.
   2.2. Cele szczegółowe.
   2.3. Adresaci działań.
   2.4. Struktura działań.
3. **Organizacja doradztwa zawodowego w szkole.**
   3.1. Zadania dyrektora szkoły.
   3.2. Zadania szkolnego doradcy zawodowego.
   3.3. Zadania wychowawców.
   3.4. Zadania nauczycieli przedmiotów.
   3.5. Zadania pedagoga i psychologa szkolnego.
   3.6. Zadania nauczyciela bibliotekarza.
   3.7. Współpraca z rodzicami.
   3.8. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi.
4. **Program działań z podziałem na etapy edukacyjne.**
   4.1. Wychowanie przedszkolne (oddział przedszkolny) — preorientacja zawodowa.
   4.2. Klasy I–III — orientacja zawodowa.
   4.3. Klasy IV–VI — orientacja zawodowa.
   4.4. Klasy VII–VIII — doradztwo zawodowe (zajęcia obowiązkowe).
5. **Ramowy harmonogram działań.**
   5.1. Harmonogram roczny.
   5.2. Zadania stałe.
6. **Współpraca z rodzicami.**
   6.1. Formy współpracy.
   6.2. Przykładowe działania.
7. **Współpraca z instytucjami i środowiskiem lokalnym.**
   7.1. Partnerzy szkoły.
   7.2. Zakres współpracy.
8. **Monitoring i ewaluacja WSDZ.**
   8.1. Wskaźniki realizacji.
   8.2. Narzędzia ewaluacji.
9. **Załączniki.**
10. **Wykaz źródeł i bibliografia.**
    10.1. Akty prawne.
    10.2. Źródła instytucjonalne i materiały pomocnicze.

1. Podstawy prawne

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (dalej: WSDZ) opracowano na podstawie obowiązujących aktów prawnych. Kluczową zmianą dla roku szkolnego 2026/2027 jest nowelizacja rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego, która **wchodzi w życie z dniem 1 września 2026 r.** i którą niniejszy dokument w pełni uwzględnia.

1.1. Akty prawa powszechnie obowiązującego

Lp.	Akt prawny	Data / publikacja	Znaczenie dla doradztwa zawodowego
1.	Ustawa – Prawo oświatowe	z dnia 14 grudnia 2016 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, ze zm . — poz. 1160 i 1837)	Art. 1 pkt 19 — przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia. Art. 26a — obowiązek prowadzenia WSDZ oraz opracowania rocznego programu realizacji doradztwa. Art. 47, 98, 109 — organizacja i statut szkoły.
2.	Rozporządzenie MEN w sprawie doradztwa zawodowego	z dnia 12 lutego 2019 r. (Dz. U. poz. 325) — akt podstawowy, obowiązujący	Określa treści programowe doradztwa dla poszczególnych etapów, zadania doradcy, formy realizacji, załączniki nr 1–7 z efektami. Stanowi trzon WSDZ.
3.	Rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego	z dnia 20 stycznia 2026 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 73) — wchodzi w życie 1 września 2026 r. (§ 1 pkt 1 — od 24 stycznia 2026 r.)	Nowelizacja: oparcie działań na danych rynku pracy (prognozy, monitoring karier absolwentów), obowiązek współpracy z pracodawcami i branżowymi centrami umiejętności przy tworzeniu programu, cyfrowe narzędzia doradztwa, wzmocniony udział rodziców, nowe treści (m.in. wpływ sztucznej inteligencji na zawody, Zintegrowany System Kwalifikacji).
4.	Rozporządzenie MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach	z dnia 9 sierpnia 2017 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1798, ze zm.)	Doradztwo zawodowe jako forma pomocy psychologiczno-pedagogicznej; zadania doradcy, pedagoga i psychologa; zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Lp.	Akt prawny	Data / publikacja	Znaczenie dla doradztwa zawodowego
5.	Rozporządzenie MEN w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół	z dnia 20 maja 2024 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 781, ze zm.)	Wymiar obowiązkowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego: minimum 10 godzin w klasie VII i 10 godzin w klasie VIII szkoły podstawowej.
6.	Rozporządzenie MEN w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej	z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz. U. poz. 356, ze zm.)	Preorientacja i orientacja zawodowa realizowana w ramach zajęć edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz przedmiotów w klasach IV–VIII.
7.	Rozporządzenie MEiN w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami przez nauczycieli specjalistów	z dnia 22 lipca 2022 r. (Dz. U. poz. 1610, ze zm.)	Zakres zajęć i pensum doradcy zawodowego oraz innych nauczycieli specjalistów.
8.	Ustawa – Karta Nauczyciela	z dnia 26 stycznia 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm.) ⟳	Od 1 września 2025 r. doradcy zawodowi zaliczeni do grona nauczycieli specjalistów — status, kwalifikacje i zadania.

1.2. Najważniejsze zapisy dotyczące doradztwa zawodowego

- **Obowiązek WSDZ —** szkoła realizuje doradztwo zawodowe w oparciu o wewnątrzszkolny system doradztwa oraz opracowywany na każdy rok szkolny program realizacji doradztwa zawodowego (art. 26a Prawa oświatowego).
- **Oparcie na danych rynku pracy —** działania doradcze uwzględniają prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego oraz wyniki monitoringu karier absolwentów (§ 5 ust. 1 pkt 1a rozporządzenia w brzmieniu z 2026 r.).
- **Współpraca z pracodawcami —** program realizacji doradztwa opracowuje się we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż (§ 4 ust. 3a).
- **Cyfrowe narzędzia doradztwa —** szkoła zapoznaje uczniów i rodziców z platformami edukacyjnymi, ogólnopolskimi bazami zawodów i narzędziami komunikacji z doradcą (§ 8a).
- **Aktywny udział rodziców —** obowiązkowe uwzględnienie spotkań, warsztatów i wydarzeń wspierających planowanie kariery z udziałem rodziców (§ 4 ust. 2 pkt 1 lit. c).
- **Wizyty zawodoznawcze —** organizowane u pracodawców, w branżowych centrach umiejętności oraz w szkołach i centrach kształcenia zawodowego (§ 3 pkt 7; przepis obowiązuje od 24 stycznia 2026 r.).

2. Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

WSDZ obejmuje ogół planowych działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do świadomego wyboru dalszej ścieżki kształcenia i zawodu oraz do funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. System określa role i zadania osób odpowiedzialnych za jego organizację i realizację, terminy działań, metody i formy pracy — z uwzględnieniem aktywnego udziału rodziców — oraz oczekiwane efekty. WSDZ jest ściśle skorelowany z programem wychowawczo-profilaktycznym szkoły.

2.1. Cel główny

Przygotowanie uczniów do trafnego, samodzielnego i odpowiedzialnego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej poprzez rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem realnych prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz wpływu nowych technologii na świat zawodów.

2.2. Cele szczegółowe

Uczeń

1. rozpoznaje i nazywa własne zasoby: zainteresowania, uzdolnienia, predyspozycje, mocne strony i wartości.
2. Poznaje świat zawodów, w tym zawody przyszłości oraz wpływ automatyzacji i sztucznej inteligencji na rynek pracy.
3. Korzysta z rzetelnych, cyfrowych źródeł informacji edukacyjno-zawodowej.
4. zna ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji.
5. planuje własny rozwój i podejmuje decyzje edukacyjno-zawodowe w oparciu o wiedzę o sobie, o zawodach i o rynku pracy.
6. Rozumie znaczenie uczenia się przez całe życie oraz mobilności zawodowej.

Rodzice

1. Aktywnie uczestniczą w procesie planowania kariery swoich dzieci poprzez spotkania, warsztaty i wydarzenia organizowane przez szkołę.
2. Znają ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych oraz źródła informacji o rynku pracy.

Nauczyciele

1. Eksponują w bieżącej pracy związki treści nauczania z treściami doradztwa zawodowego.
2. Współpracują z doradcą zawodowym w realizacji działań systemowych.

Podstawa prawna: § 4 rozporządzenia MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego w brzmieniu nadanym Dz. U. z 2026 r. poz. 73.

2.3. Adresaci działań

- uczniowie oddziału przedszkolnego oraz klas I–VIII szkoły podstawowej,
- rodzice i opiekunowie prawni uczniów,
- nauczyciele, wychowawcy i specjaliści szkolni,

- środowisko lokalne i partnerzy społeczno-gospodarczy szkoły.

2.4. Struktura działań — moduły

Moduł	Zakres	Realizatorzy
I	Grupowe zajęcia z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego	doradca zawodowy, wychowawcy
II	Indywidualne konsultacje i porady dla uczniów	doradca zawodowy, pedagog, psycholog
III	Działania doradcze skierowane do rodziców	doradca zawodowy, wychowawcy, dyrektor
IV	Orientacja zawodowa na zajęciach przedmiotowych i wychowawczych	wszyscy nauczyciele

3. Organizacja doradztwa zawodowego w szkole

Doradztwo zawodowe ma charakter działania systemowego, wymagającego współpracy całej rady pedagogicznej. Koordynację powierza się nauczycielowi pełniącemu funkcję szkolnego doradcy zawodowego.

3.1. Zadania dyrektora szkoły

- odpowiada za organizację i prawidłową realizację doradztwa zawodowego w szkole;
- wyznacza nauczyciela pełniącego funkcję koordynatora (szkolnego doradcy zawodowego) i zatwierdza roczny program realizacji doradztwa zawodowego do 30 września;
- zapewnia warunki kadrowe, organizacyjne i finansowe do realizacji WSDZ;
- wspiera współpracę szkoły z pracodawcami, branżowymi centrami umiejętności i instytucjami rynku pracy;
- organizuje wspomaganie szkoły w realizacji zadań z zakresu doradztwa (doskonalenie nauczycieli, dostęp do narzędzi cyfrowych).
- Dyrektor monitoruje realizację programu doradztwa zawodowego oraz wykorzystuje wyniki ewaluacji przy planowaniu działań na kolejny rok szkolny.

Podstawa prawna: art. 26a ust. 2 Prawa oświatowego; § 4 ust. 4 oraz § 5–6 rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego.

3.2. Zadania szkolnego doradcy zawodowego

- opracowuje WSDZ oraz — we współpracy z nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem/psychologiem oraz pracodawcami i partnerami branżowymi — roczny program realizacji doradztwa i koordynuje jego wykonanie;
- systematycznie analizuje prognozy zapotrzebowania na pracowników oraz wyniki monitoringu karier absolwentów i wykorzystuje te dane w pracy z uczniami i rodzicami;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz indywidualne porady i konsultacje;

- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjno-zawodowe właściwe dla danego etapu kształcenia;
- wykorzystuje cyfrowe narzędzia doradztwa: platformy edukacyjne, ogólnopolskie bazy zawodów, narzędzia komunikacji z uczniami i rodzicami;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły oraz wizyty zawodoznawcze;
- monitoruje i ewaluuje realizację WSDZ oraz sporządza sprawozdanie roczne.

Podstawa prawna: § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego w brzmieniu Dz. U. z 2026 r. poz. 73 (m.in. dodany pkt 1a i pkt 7).

3.3. Zadania wychowawców

- określają wspólnie z uczniami ich mocne strony, predyspozycje i zainteresowania;
- realizują tematy z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego na godzinach z wychowawcą;
- włączają zagadnienia doradcze do planów pracy wychowawczej oddziału;
- współpracują z rodzicami w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej dzieci;
- wskazują uczniom specjalistów udzielających wsparcia oraz współpracują z doradcą zawodowym.

3.4. Zadania nauczycieli przedmiotów

- eksponują związki treści nauczanego przedmiotu ze światem zawodów i wymaganiami rynku pracy;
- rozwijają zainteresowania i uzdolnienia uczniów poprzez zajęcia, projekty i konkursy;
- wskazują praktyczne zastosowania wiedzy przedmiotowej w wybranych zawodach;
- współtworzą z doradcą działania modułu IV (orientacja zawodowa na lekcjach).

3.5. Zadania pedagoga i psychologa szkolnego

- wspierają rozpoznawanie predyspozycji, zainteresowań i potrzeb uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- prowadzą działania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej wspierające podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- współpracują z poradnią psychologiczno-pedagogiczną w zakresie diagnozy i wsparcia;
- wspierają doradcę zawodowego w pracy z uczniem i rodzicem.

Podstawa prawna: rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).

3.6. Zadania nauczyciela bibliotekarza

- gromadzi, opracowuje i udostępnia zasoby informacji edukacyjno-zawodowej (publikacje, multimedia, materiały o zawodach i szkołach);
- współtworzy szkolny punkt / kącik informacji zawodowej oraz wspiera uczniów w wyszukiwaniu rzetelnych źródeł cyfrowych;

- informuje o nowościach wydawniczych i zasobach ogólnodostępnych platform edukacyjnych.

3.7. Współpraca z rodzicami — założenia organizacyjne

Rodzice są stałymi partnerami działań doradczych. Szkoła zapewnia im udział w spotkaniach, warsztatach i wydarzeniach wspierających planowanie kariery dzieci oraz zapoznaje ich z cyfrowymi narzędziami doradztwa. Szczegóły określa rozdział 6.

Podstawa prawna: § 4 ust. 2 pkt 1 lit. c oraz § 8a rozporządzenia w brzmieniu Dz. U. z 2026 r. poz. 73.

3.8. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi — założenia organizacyjne

Szkoła współpracuje m.in. z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, publicznymi służbami zatrudnienia, Ochotniczymi Hufcami Pracy, agencjami zatrudnienia, pracodawcami, branżowymi centrami umiejętności oraz szkołami ponadpodstawowymi. Szczegóły określa rozdział 7.

Podstawa prawna: § 8 rozporządzenia w brzmieniu Dz. U. z 2026 r. poz. 73.

4. Program działań z podziałem na etapy edukacyjne

Treści programowe realizowane są w czterech obszarach:

(1) poznawanie własnych zasobów,

(2) świat zawodów i rynek pracy,

(3) rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie,

(4) planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Zakres dostosowano do etapu rozwojowego ucznia.

Podstawa prawna: załączniki nr 1–3 do rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego, w brzmieniu nadanym Dz. U. z 2026 r. poz. 73.

4.1. Wychowanie przedszkolne (oddział przedszkolny) — preorientacja zawodowa

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO

1. Poznanie siebie

Dziecko:
1.1 określa, co lubi robić;
1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
1.3 określa, co robi dobrze;
1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej

Przykładowe działania, osoby odpowiedzialne i terminy

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Termin
Zabawy tematyczne „Kim będę, gdy dorosnę?”, kąciki zawodowe	wychowawca oddziału przedszkolnego	cały rok
Spotkania z przedstawicielami zawodów (rodzice-goście)	wychowawca, doradca zawodowy	listopad–maj
Wycieczki do miejsc pracy w środowisku lokalnym	wychowawca	wg planu

Preorientacja: na tym etapie doradztwo ma charakter preorientacji zawodowej realizowanej w toku bieżącej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

4.2. Klasy I–III — orientacja zawodowa

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

DLA KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. **Poznanie siebie – uczeń:**

1.1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
1.2. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
1.3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
1.4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach
1.5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych

2. **Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:**

2.1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
2.2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
2.3. opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
2.4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
2.5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
2.6. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**

3.1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
3.2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
3.3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno -zawodowych.**

4.1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
4.2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
4.3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

4.3. Klasy IV–VI — orientacja zawodowa

1. **Poznawanie własnych zasobów – uczeń:**

1.1. określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.**

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Działania, projekty i wycieczki zawodoznawcze

Forma	Przykłady	Odpowiedzialni
Projekty edukacyjne	„Mapa moich mocnych stron”, „Zawody w mojej gminie”	wychowawca, doradca
Wycieczki zawodoznawcze	wizyty u pracodawców, w branżowych centrach umiejętności, w placówkach kształcenia zawodowego	doradca, wychowawca
Konkursy i wydarzenia	Ogólnopolski Tydzień Kariery, Dzień Talentów	doradca, nauczyciele

Oczekiwane efekty

Uczeń świadomie opisuje swoje zasoby, orientuje się w grupach zawodów, dostrzega związek nauki szkolnej z przyszłą pracą i planuje kolejne kroki rozwoju.

Podstawa prawna: wizyty zawodoznawcze — § 3 pkt 7 rozporządzenia w brzmieniu Dz. U. z 2026 r. poz. 73 (obowiązuje od 24 stycznia 2026 r.).

4.4. Klasy VII–VIII — doradztwo zawodowe (zajęcia obowiązkowe)

W klasach VII i VIII realizowane są obowiązkowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w wymiarze **minimum 10 godzin w każdej klasie** (ramowe plany nauczania). Zajęcia prowadzi szkolny doradca zawodowy.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

DLA KLAS VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:

1.1. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych
1.2. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
1.3. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
1.4. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
1.5. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
1.6. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
1.7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:

2.1. Wykorzystuje umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji na temat zawodów;
2.2. Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;
2.3. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy
2.4. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
2.5. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy, w tym przez wolontariat, udział w projektach społecznych lub praktykach absolwenckich;
2.6. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
2.7. dokonuje autoprezentacji;

2.8. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy i agencje zatrudnienia;

2.9 Charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.10 Rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń

3.1. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2. analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie;

3.5 Analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz dalszego kształcenia.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

4.1. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno -zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Podstawa prawna: załącznik nr 3 do rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego w brzmieniu nadanym Dz. U. z 2026 r. poz. 73 (m.in. nowe pkt 2.9, 2.10, 3.5).

Wykorzystanie informacji edukacyjno-zawodowej

- ogólnodostępne platformy edukacyjne i ogólnopolskie bazy zawodów;
- prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego;
- wyniki monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych;
- informatory o szkołach ponadpodstawowych i zasadach rekrutacji.

Oczekiwane efekty

Absolwent szkoły podstawowej dokonuje świadomego wyboru szkoły ponadpodstawowej, potrafi zaplanować dalszą ścieżkę kształcenia w oparciu o wiedzę o sobie, o zawodach i o rynku pracy oraz zna rzetelne, cyfrowe źródła informacji zawodowej.

5. Ramowy harmonogram działań w ramach WSDZ

Harmonogram ma charakter ramowy i podlega corocznej aktualizacji o terminy rekrutacji, wydarzenia lokalne i dostępność partnerów.

Miesiąc	Działanie	Odbiorcy	Osoby odpowiedzialne	Dokumentacja
IX	Opracowanie i zatwierdzenie rocznego programu realizacji doradztwa; diagnoza potrzeb	uczniowie, nauczyciele	dyrektor, doradca zawodowy	program
X	Ogólnopolski Tydzień Kariery; zajęcia wprowadzające we wszystkich klasach	uczniowie kl. I–VIII	doradca, wychowawcy	scenariusze
XI	Warsztaty „Poznaję siebie” (kl. VII–VIII); spotkanie informacyjne dla rodziców	uczniowie kl. VII–VIII, rodzice	doradca zawodowy	scenariusze
XII	Wizyty zawodoznawcze u pracodawców / w branżowym centrum umiejętności	uczniowie kl. IV–VIII	doradca, wychowawcy	karty wycieczki, zgody
I	Indywidualne konsultacje doradcze; analiza prognoz rynku pracy	uczniowie kl. VIII, rodzice	doradca zawodowy	wpisy w dzienniku o konsultacjach
II	Prezentacja oferty szkół ponadpodstawowych; „Targi edukacyjne”	uczniowie kl. VIII, rodzice	doradca, wychowawcy kl. VIII	materiały
III	Warsztaty decyzyjne „Moja ścieżka”; spotkania z pracodawcami	uczniowie kl. VII–VIII	doradca zawodowy	scenariusze
IV	Wsparcie w planowaniu rekrutacji elektronicznej; konsultacje dla rodziców	uczniowie kl. VIII, rodzice	doradca, wychowawcy	karty konsultacji
V	Preorientacja i orientacja w kl. 0–VI (projekty, wycieczki)	uczniowie kl. 0–VI	wychowawcy, doradca	tematy
VI	Ewaluacja WSDZ; sprawozdanie roczne; wnioski do kolejnego roku	rada pedagogiczna	doradca zawodowy	sprawozdanie

6. Współpraca z rodzicami

Nowelizacja z 2026 r. wzmacnia rolę rodziców, włączając ich na stałe do planowania i realizacji działań doradczych szkoły.

6.1. Formy współpracy

- spotkania i prelekcje informacyjne o etapach doradztwa i systemie edukacji;
- warsztaty dla rodziców wspierające towarzyszenie dziecku w wyborach edukacyjno-zawodowych;
- wydarzenia wspierające planowanie kariery (targi, dni otwarte, spotkania z pracodawcami);
- indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym;
- udostępnianie cyfrowych narzędzi doradztwa i informatorów.

Podstawa prawna: § 4 ust. 2 pkt 1 lit. c oraz § 8a rozporządzenia w brzmieniu Dz. U. z 2026 r. poz. 73.

6.2. Przykładowe działania

Działanie	Termin	Efekt
Spotkanie „System edukacji po szkole podstawowej”	listopad	rodzice znają ścieżki kształcenia i terminy rekrutacji
Warsztat „Wspieram, nie wyręczam -jak rozmawiać z dzieckiem o przyszłości”	Styczeń/luty	rodzice wspierają decyzje dziecka bez presji
Konsultacje indywidualne przy wyborze szkoły	luty–kwiecień	świadomy wybór szkoły ponadpodstawowej

7. Współpraca z instytucjami i środowiskiem lokalnym

Instytucja / partner	Zakres współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	diagnoza predyspozycji, wsparcie uczniów ze SPE, konsultacje, warsztaty, badania zainteresowań i uzdolnień
Publiczne służby zatrudnienia (urzędy pracy)	informacja o rynku pracy, zawodach, prognozach zapotrzebowania na pracowników
Ochotnicze Hufce Pracy (OHP)	poradnictwo zawodowe, informacja o formach wsparcia młodzieży, warsztaty
Agencje zatrudnienia	informacja o rynku pracy i wymaganiach pracodawców
Pracodawcy lokalni i regionalni, izby gospodarcze	współtworzenie programu doradztwa, wizyty zawodoznawcze, spotkania z uczniami i rodzicami
Branżowe centra umiejętności (BCU)	warsztaty, doświadczenie zawodowe uczniów, wsparcie merytoryczne szkoły i doskonalenie nauczycieli
Szkoły ponadpodstawowe oraz centra kształcenia zawodowego	prezentacja oferty, dni otwarte, wizyty zawodoznawcze, wsparcie rekrutacji

Podstawa prawna: § 8 rozporządzenia w brzmieniu Dz. U. z 2026 r. poz. 73 (rozszerzenie katalogu partnerów o publiczne służby zatrudnienia, OHP i agencje zatrudnienia).

8. Monitoring i ewaluacja WSDZ

8.1. Wskaźniki realizacji

- liczba zrealizowanych godzin zajęć z doradztwa w kl. VII–VIII (min. 10 + 10);
- liczba działań doradczych w kl. 0–VI (projekty, wycieczki, spotkania);
- liczba wizyt zawodoznawczych oraz partnerów zewnętrznych;
- liczba spotkań, warsztatów i konsultacji dla rodziców;
- odsetek uczniów kl. VIII objętych indywidualnym doradztwem;
- poziom satysfakcji uczniów i rodziców (z ankiet ewaluacyjnych).
- liczba partnerów współpracujących ze szkołą.

8.2. Narzędzia ewaluacji

- informacje od uczniów i rodziców (ankiety);
- analiza dokumentacji (dzienniki, karty konsultacji, listy obecności);
- obserwacja zajęć i rozmowy z realizatorami;
- sprawozdanie roczne z realizacji WSDZ.

9. Załączniki

Załącznik nr 1. Roczny plan pracy szkolnego doradcy zawodowego

Integralną częścią WSDZ jest Program Realizacji Doradztwa Zawodowego opracowywany na początku każdego roku szkolnego i zatwierdzany przez Dyrektora Szkoły do **30 września (każdego roku szkolnego)**

10. Wykaz źródeł i bibliografia

10.1. Akty prawne

1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, ze zm.).
2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325).
3) Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2026 r. poz. 73) — obowiązuje od 1 września 2026 r.
4) Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1798, ze zm.).
5) Rozporządzenie MEN z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2024 r. poz. 781, ze zm.).
6) Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz. U. poz. 356, ze zm.).
7) Rozporządzenie MEiN z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami przez nauczycieli specjalistów (Dz. U. poz. 1610, ze zm.).
8) Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm.).

10.2. Źródła instytucjonalne i materiały pomocnicze

1) Ministerstwo Edukacji Narodowej — doradztwo zawodowe: www.gov.pl/web/edukacja/doradztwo-zawodowe
2) Ośrodek Rozwoju Edukacji — doradztwo zawodowe: doradztwo.ore.edu.pl
3) Portal informacji zawodowej MEN: infozawodowe.men.gov.pl
4) Internetowy System Aktów Prawnych (ISAP): isap.sejm.gov.pl — weryfikacja aktualnych publikatorów.

Stan prawny: dokument opracowano zgodnie ze stanem prawnym na dzień jego przyjęcia, z uwzględnieniem zmian wchodzących w życie z dniem 1 września 2026 r

Opracowała: Agnieszka Hałabis – Ożga

Szkolny doradca zawodowy